

Verlag Landelijke Grassendag 18 mei 2019

Op verzoek van het landelijk bestuur heeft de KNNV afdeling Wageningen e.o een studiedag voor geïnteresseerden in Grassen en Schijngrassen georganiseerd te Renkum op zaterdag 18 mei. Lees de [aankondiging](#) die in het vroege voorjaar van 2019 is uitgegaan.

Al snel liep het aantal aanmeldingen op, zodat moest worden uitgeweken naar een alternatieve locatie aan het Renkums beekdal. Uiteindelijk zijn we samengekomen in Restaurant Campman met ongeveer 65 mensen. De hoge opkomst zorgde er ook voor dat voor het middagprogramma meerdere excursieleiders uit de Wageningse Plantenwerkgroep werden aangezocht. Bij binnenkomst ontving iedere deelnemer een nummer, dat bleek uiteindelijk het nummer van de excursiegroep. Er waren 6 excursiegroepen.

De voorzitter van de KNNV, Bart Heijne opende de bijeenkomst, door het doel van de dag uiteen te zetten: een algemene studiedag Grassen en Schijngrassen mede bedoeld om de Werkgroep Grassen en Schijngrassen van de KNNV onder de aandacht te brengen. Ook vermeldde hij dat de sponsors: o.m. Prins Bernhard Cultuurfonds en Gemeente Wageningen het belang van graslanden onderkenden.

- Daarna was het tijd voor de inhoud: Erik Simons, district coördinator van Floron hield een introductie in Grassen en Schijngrassen. (zie de bijlage).
Wat zijn "Grassen en Schijngrassen": vlg Erik zijn ze vrnl groen en sprietig, windbestuivers en lastig.

Gelukkig gaf hij een duidelijk overzicht van het onderscheid van de hoofdsoorten:

- Russen en Veldbiezen (bloemdek met 2 kranen bloemdekbladeren)
- Grassen (geen bloemdekbladeren,ronde stengel met knopen)
- Cypergrassen (zeggen en waterbiezen) (geen bloemdekbladeren, maar haren en urntje, stengel zonder knopen, driekantig)

En daarna ging hij uitgebreid in op de kenmerken: waar moet je op letten. En dat is nog niet mis:

* bij cypergrassen let je op: in de bladschijf, de bladschede, de beharing, het tongetje (ook bij zeggen), de groeivorm (horst-zode), huidmondjes, urtjes en tongetje.

* bij grassen let je op: bloeiwijze (aar, aarpluim, pluim), tongetje, oortjes, de groeivorm (horst-zode), bladschijf, spruit.

* bij russen let je op: stengel (de kamertjes), vorm bloeiwijze, aantal bloemen, de groeivorm (horst-zode).

Gelukkig kunnen we zijn aanwijzingen nalezen in zijn [presentatie](#) en in de middag hebben we ze gebruik in het veld.

- De tweede lezing werd gehouden door Dick Bal, van het Ministerie van LNV over “Grassen en het Nederlandse natuurbeleid.”

Dick schetste de verschillende door grassen gedomineerde habitattypen, van rietlanden via pioniersgraslanden naar kalkgraslanden en van matig voedselrijke graslanden, blauwgraslanden via heischrale graslanden naar slijkgraslanden en zelfs naar het zeegras aan toe.

Grassen worden als afzonderlijke soorten niet in de Habitatrichtlijn genoemd, dus voor bescherming moeten we de ecosystemen beschermen. En voor de bescherming “instandhouding van een habitattype” zijn er twee categorieën typische soorten: een ‘karakteristieke soort’ en een ‘constant aanwezige soort’.

Dick: “Voor de 76 habitattypen en -subtypen zijn in totaal 335 vaatplanten als typische soort geselecteerd, waarvan 29 grassen in 20 habitat(sub)typen.”

En tot slot de Rode Lijst van Vaatplanten, waarop ook enkele grassen:

Gevoelig	Kwetsbaar	Bedreigd	Ernstig bedreigd	Verdwenen
Borstelgras	Beemdhaver	Bergbeemdgras	Klein zeegras	Blauwgras [w]
Dicht langbaardgras	Bergdravik	Bosdravik	Moerasmele	Dichtbloemig kweldergras
Draadzwenkgras	Beverlijes	Dreps	Ruwe dravik	Dolk [w]
Dwerggras	Blauw kweldergras	Groot zeegras	Zinkschapengras	Kalkzwenkgras
Gewimperd langbaardgras	Bleek kweldergras	Knolvossenstaart		Klein slijkgras
Kamgras	Breed falkelgras	Slijf sluisriet		Vlasdolk
	Dunstaart	Zeegerst		
	Gewoon kweldergras			
	Oot			
	Rijstgras			
	Slothak			
	Trosdravik			
	Veenruikgras			

Maar vermelding op de Rode Lijst wil nog niet automatisch zeggen dat een soort beschermd is. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij de provincies.

Lees de gehele [bijdrage](#) van Dick Bal.

Na een fijne lunch, gingen we in 6 groepjes het veld, het Renkums beekdal in om onze theorie in de praktijk te testen.

Het [Renkums beekdal](#) is een natuurgebied bij Renkum en een onderdeel van de Renkumse Poort, de ecologische verbindingzone tussen de Veluwe en de Rijn. Het dal wordt is gevormd in de voorlaatste ijstijd toen het de stuwwal van de Zuidwest Veluwe doorsneed. Vanaf de Veluwe stroomden beken

naar de Rijn en die werden in voorbije eeuwen gebruikt voor watermolens t.b.v. papierfabricage. Een deel van het gebied is ook later nog (tot 2015) industrieel gebruikt, maar is nu als natuurgebied in handen van Staatsbosbeheer.

De KNNV afdeling Wageningen heeft de natuur in het beekdal geïnventariseerd, daarover kunt u lezen op een [speciale website](#).

We zagen grassen (gladden en gestreepte witbol, glanshaver, rosse vossenstaart, rood zwenkgras, ruw beemdgras) en zeggen (hazenzegge, blauwe zegge, pluimzegge, zompzegge) en russen (pitrus, zeegroene rus) en ook prachtig bloeiende brede orchissen.

Veel geleerd en gezien op deze dag, die wellicht ook de start kan zijn van wat vaker kijken naar grassen en – samen met anderen bijeenkomen om kenmerken en determinaties te bespreken.